

obžalovaní si byli toho vědomi, že hanobení republiky se děje způsobem štvavým, tvrdí dále, že obžalovaní ve skutečnosti si nebyli vědomi, že hanobí republiku způsobem štvavým, a vyslovuje názor, že ke skutkové podstatě přečinu podle Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, spáchaného způsobem štvavým, se vyžaduje, by pachatel měl v úmyslu, hanobiti republiku způsobem štvavým. Tento názor zmateční stížnosti jest nesprávný. V tomto směru vyžaduje se po subjektivní stránce pouze, by pachatel byl si toho vědom, že jeho úmyslné hanobení republiky se děje způsobem štvavým, t. j. že je způsobilým, by vyvolalo nepřátelské smýšlení proti státu. Námitka stížnosti, že rozsudek nezjišťuje, že obžalovaní byli si vědomi, že hanobí republiku způsobem štvavým, jeví se býti bezdůvodnou, neboť rozsudek uvádí v rozhodovacích důvodech výslovně: »Štvavého rázu svého proslovu byl si zejména vědom obžalovaný Ú.; neboť . . . « a zjišťuje mimo to, že obžalovaní podněcovali svými poznámkami k zášti proti republice, t. j. že působili na jiné osoby úmyslně a vědomě za tím účelem, by v nich vyvolali zášť proti republice. Tvrdí-li tedy stížnost, že obžalovaní nebyli si vědomi, že hanobí republiku způsobem štvavým, brojí tím jen nepřipustným způsobem proti opačnému skutkovému zjištění nalézacího soudu, takže se tu uplatňovanému hmotněprávnímu důvodu zmatečnosti nedostává provedení vyhovujícího zákonu (§ 288 čís. 3 tr. ř.). S tímto skutkovým zjištěním nalézacího soudu ocitá se stížnost v rozporu též potud, pokud v této souvislosti tvrdí, že obžalovaným se jednalo jen o to, by uvedli na pravou míru řeč K-ovu, který vykládal, jak špatně se daří dělnictvu v Rusku. Nalézací soud nenechal tuto obhajobu mimo úvahu, dospěl však přes to k přesvědčení, že obžalované stihá subjektivní vina ve smyslu Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky. Obžalovaní mohli si pro svou polemiku s K-em zvoliti formu bezvadnou. Užili-li k tomu cíli prostředku, jenž vyčerpává skutkovou podstatu přečinu podle Šu 14 čís. 5 zák. na ochranu republiky, musí zodpovídati za tento prostředek.

Čís. 2492.

**Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).
Organisace, činnost a cíle komunistické internacionály.**

**Pokud činnost činovníků komunistické buňky při veřejném prohlášení
věnování praporu ruské divisi jest přípravou úkladů podle Šu 2 zákona.**

(Rozh. ze dne 30. září 1926, Zm II 139/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 17. února 1926, jímž byli obžalovaní sprostěni podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin přípravy úkladů podle Šu 2 zák. na ochranu republiky, Karel S. též z obžaloby pro zločin výzvy ke trestným činům podle Šu 15 čís. 3 zák. na ochranu republiky, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle čís. 4, 5 a 9 a) Šu 281 tr. ř., nelze s hlediska uplatněných formálně-právních důvodů podle čís. 4 a 5 upřítí oprávnění. Veřejný obžalobce učinil při hlavním přelíčení návrh, by za účelem zjištění, že činnost obžalovaných směřovala k úkladům proti republice, po případě přípravě jich, byla opatřena od ministerstva vnitra všechna usnesení, která přijala komunistická strana na svém III. sjezdu konaném ode dne 22. června do 12. července 1921, dále česká brožura o těchto usneseních, která však je částečně zabavena, posléze data o průběhu V. sjezdu komunistické internacionály v roce 1924, zejména veškeré these, jež na sjezdu tom byly přijaty, navrhl dále, by dotazem u ministerstva Národní Obrany bylo zjištěno, že divise generála Buděného (pro niž prapor komunistickou mládeží v Brně a obžalovanými byl věnován) byla v roce 1916 a 1917 ve válečných stycích s českými legiemi na Rusi a posléze, by dotazem u ministerstva Národní Obrany bylo zjištěno, že komunistická strana československá jest v ilegálních stycích s rudou armádou v Rusku. Nalézací soud zamítl tyto návrhy jako bezúčelné a pro výrok soudu nerozhodné, leč neprávem. Rozsudek první stolice běře sice za prokázaný skutkový děj, který jest podkladem obžaloby, uvádí však, že jest vůbec nemyslitelno, že by byli obžalovaní vešli v nějaký styk s Ruskem (s ruským plukem). Jsou-li tu nějaké zločinné styky s ruskou mocí, jistě je prý komunistická strana neprovádí obžalovanými. Považuje za vyloučeno, by zločinný styk prováděl se věnováním a odesláním praporu, ten není žádným vhodným prostředkem k úkladům proti státu, takže tu ani o pokusu zločinu toho nelze vážně mluvit. Rozsudek považuje čin obžalovaných za bezvýznamný akt společenských forem. Nalézací soud však nepřihlíží k obecně známým zkušenostem ohledně činnosti komunistické strany, jak níže ještě uvedeno. Právě proto však bylo povinností soudu, by, nechtěje přihlížeti ku znalostí a okolnostem, jež jsou mimo trestní spisy, jsou však důležité pro zjištění tvrzené viny obžalovaných, měl si opatřiti onen materiál, jenž byl by podkladem ku bezpečnému přezkoumání podezření v obžalobě tvrzeného. Kdyby byl nalézací soud vyhověl návrhům veřejného obžalobce, by opatřeny byly these a usnesení III. a V. sjezdu K. I., byl by na základě materiálu toho mohl zjistiti, zda — jak zmateční stížnost tvrdí — konečným cílem všech propagatorů ideí komunistické internacionály jest zvrácení stávajících právních a společenských řádů, zda komunistické hnutí v každém státě, tedy i v Československu svými přívrženci, kteří hnutí vedou, připravuje ozbrojené povstání vyvrcholující v občanskou válku, byl by mohl zjistiti, zda též obžalovaní jako osoby ve hnutí činné a zaujímající přednější místa, jsou vykonavateli vůle exekutivy K. I., která svými thesemi a veřejnými i tajnými pokyny ovládá jednotlivé sekce v různých státech, zda cílem všech těchto složek slepě poslušných a ústředím K. I. též hmotně podporovaných jest krvavou revolucí dospěti k diktatuře proletariátu, tedy ku formě státní, která jest v zásadním rozporu s platnou ústavní formou Československé republiky, zejména, pokud jde o její samostatnost, jednotnost a demokraticko-repu-

blikánské zřízení. Byl by posléze z thesí těch, zejména pokud se týče V. sjezdu K. I., mohl zjistiti, zda úsilí exekutivy komunistické strany, jejímiž příslušníky jsou též obžalovaní, směřuje zejména též proti jednotnosti Československé republiky.

I návrhům na dotazy u ministerstva Národní Obrany — jak shora byly citovány — měl nalézací soud vyhověti, chtěl-li bezvadně zjistiti, zda navazování styků i pouhým věnováním praporu jest skutečně pouhou společenskou zdvořilostí, či zda vzhledem k tomu, kdo a komu prapor věnuje, nutno čin takový posuzovati vážněji. Neboť nejedná se patrně o akt pouhé zdvořilosti, když věnuje se prapor oněmi činiteli, kteří zásadně stojí proti právnímu, hospodářskému a společenskému útvaru státu a proti němu bojují, a když věnuje se právě oné části armády cizího státu, s nímž Československá republika dosud v pravidelné mezinárodní styky nevstoupila, armádě, která ještě před nedávnem vedla boje s revoluční československou armádou. Dotazem u ministerstva Národní Obrany mohl také nalézací soud zjistiti, zda československá strana komunistická jest též v ilegálních stycích s rudou armádou, jejímž úkolem jest nejen obrana vlastního státu a udržení sovětského režimu, nýbrž také podpora revolučních akcí v jiných státech, co nástroje světové revoluce. Oněmi dotazy dalo by se dále zjistiti, zda úkolem rudé armády jest též podpora akcí komunistické internacionály v jiných státech mimo Rusko a zda rudá armáda má přispěti též na pomoc proletariátu, kdyby se tento v jiném státě pokusil nebo provedl sociální převrat. Těmito dotazy dalo by se také zjistiti, zda rudá armáda skutečně jmenovala komunistickou mládež Československé republiky protektorem 82. Buděnyho jezdecké divise, na což prý právě odpovědi byl zažalovaný čin obžalovaných, a byl by tím soud mohl dospěti k bezpečnému úsudku o tom, zda praktický význam těchto podle názoru rozsudku pouze zdvořilostních aktů nezáleží snad v tom, že v případě násilného pokusu o změnu ústavy v Československé republice činitelé usilující o převrat v intencích komunistické internacionály byli by oprávněni podle zvláštních pokynů povolati na pomoc ony jednotky rudé armády, tedy cizí vojenské moci. Z uvedeného je zřejmo, že při vyhovění průvodním návrhům a opatření náležitěho spisového materiálu byl by soud teprve s to bezpečně a náležitě posuzovati jednání obžalovaných, jak jim je obžaloba klade za vinu, a není vyloučeno, že v případě tom byl by též jiným způsobem hodnotil jejich čin a nebyl by přišel k názoru, že je vůbec nemyslitelno, by obžalovaní vešli ve styk s cizími činiteli, po případě, že by se vůbec byli o takový čin pokusili. Při opatření tohoto důkazního materiálu byl by nalézací soud snad také jinak posuzoval řeč obžalovaného Karla Š-a a byl by snad shledal, že jeho veřejně učiněná výzva ku předání praporu cizí vojenské moci a jeho agitace pro vládu dělníků a rolníků, t. j. pro diktaturu proletariátu jest podřaditi pod pojem podněcování ku zločinu úkladů a přípravy úkladů o republiku. Nevyhověv oněm návrhům veřejného obžalobce, ač se týkají okolností pro správné posouzení věci důležitých, porušil nalézací soud právo veřejného obžalobce na zákonitě stíhání trestných činů a způsobil tím zmatečnost rozsudku ve smyslu čís. 4 Šu 281 tr. ř.